

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce **Nejvyššího státního zástupce**, se sídlem Brno, Jezuitská 4, proti žalovanému **Energetickému regulačnímu úřadu**, se sídlem Jihlava, Masarykovo nám. 5, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení SOLAR 6, s. r. o. se sídlem Praha 6, Počernická 96, zastoupené Mgr. Tomášem Matějovským, advokátem, se sídlem Praha 1, Na Poříčí 3a, v řízení o kasační stížnosti stěžovatelky Reiffeisenbank a. s., se sídlem Praha 4, Hvězdova 1716/2b, zastoupené JUDr. Janem Kohoutem, advokátem, se sídlem Praha 1, Jáchymova 26/2, proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 12. 2. 2015, č. j. 62 A 114/2013 – 247,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Stěžovatelka hodlala uplatňovat práva osoby zúčastněné v řízení před Krajským soudem v Brně (dále „krajský soud“) o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2010, č. j. 12488-8/2010-ERU, podané žalobcem k ochraně závažného veřejného zájmu. Napadeným rozhodnutím žalovaného byla udělena osobě zúčastněné na řízení (společnosti SOLAR 6, s. r. o.) licence na výrobu elektřiny.

Stěžovatelka sdělila krajskému soudu podáním ze dne 4. 2. 2015, že v řízení hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Svoje postavení jako osoby zúčastněné na řízení zdůvodnila tím, že je bankou financující výstavbu fotovoltaické elektrárny v Kojetíně, která je ve vlastnictví SOLAR 6, s. r. o., osoby zúčastněné na řízení. Jistina

úvěru je splácena z výnosů prodeje elektřiny vyrobené v této elektrárně, prodej představuje jedinou činnost uvedené společnosti, a případným zrušením žalobou napadeného rozhodnutí o udělení licence by tedy bylo ohroženo splácení poskytnutého úvěru. Stěžovatelka při poskytování úvěru legitimně vycházela z toho, že rozhodnutí žalovaného z roku 2010 je správné a potvrzuje skutečnosti v něm uvedené.

Krajský soud rozhodl v záhlaví uvedeným usnesením, že stěžovatelka není osobou zúčastněnou na řízení. Soud dovodil, že i pokud by došlo případným zrušením rozhodnutí žalovaného o udělení licence k reálnému ohrožení splácení úvěru poskytnutého stěžovatelkou, neznamenalo by to přímé dotčení jakéhokoliv subjektivního veřejného práva stěžovatelky. Přitom pouze k ochraně subjektivních veřejných práv směřuje řízení před správními soudy. Stěžovatelka nebyla přímo dotčena ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí, nemůže být tedy dotčena ani jeho případným zrušením. Tvrzené dotčení na právech je pouze ekonomické povahy a má bezpochyby povahu subjektivních práv soukromých, nikoliv veřejných. Krajský soud přitom odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2014, č. j. 7 As 96/2014 - 75, a na judikaturu v něm citovanou, jež prošla i testem ústavnosti.

Stěžovatelka toto usnesení krajského soudu napadla kasační stížností, ve které se dovolává důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“) a navrhuje usnesení krajského soudu ze dne 12. 2. 2015, č. j. 62 A 114/2013 - 247, zrušit. Zopakovala svou dřívější argumentaci, která, podle jejího názoru, svědčí pro její postavení osoby zúčastněné na řízení před krajským soudem. Dále se stěžovatelka vymezila proti aplikaci závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2014, č. j. 7 As 96/2014 - 75, na její situaci. Upozornila, že citovaný rozsudek se týkal jiného skutkového stavu. V tehdy posuzovaném případě se postavení osoby zúčastněné na řízení domáhal společník společnosti držící licenci k provozování elektrárny. Postavení stěžovatelky je odlišné, neboť na rozdíl od společníka, nemá vliv na řízení osoby zúčastněné na řízení (držitele licence) a nemůže tak svá práva uplatňovat jeho prostřednictvím.

Ve prospěch svého postavení osoby zúčastněné na řízení argumentovala stěžovatelka názorem, že zrušení žalobou napadeného správního rozhodnutí by zasáhlo nejen do práva na legitimní očekávání společnosti SOLAR 6, s. r. o., ale takový zásah dovozuje i vůči sobě. Dále namítá, že řízení bylo sice zahájeno žalobou nejvyššího státního zástupce, podána ale byla na základě podnětu samotného žalovaného, který v řízení nevyvíjí snahu o obranu proti žalobě. Přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení stěžovatelce je tedy namístě pro zajištění rovnosti účastníků řízení. Stěžovatelka rovněž dovozuje, že případným zrušením uvedeného správního rozhodnutí by jí vznikla újma, jejíž náhrady by se domáhala podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále „zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci“). Stěžovatelka dovozuje, že toto právo na náhradu škody by bylo založeno veřejnoprávním předpisem, proto má toto právo povahu veřejného subjektivního práva. Rozhodování o zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného bude podle názoru stěžovatelky také rozhodováním o její aktivní legitimaci k náhradě škody podle § 13 citovaného předpisu.

pokračování

Podáním ze dne 20. 3. 2015 žalobce vyjádřil souhlas s rozhodnutím krajského soudu a upozornil na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2015, č. j. 1 As 201/2014 – 35, vydaný za obdobného skutkového stavu. Zdůraznil, že v projednávané věci může být stěžovatelka dotčena na svých právech pouze nepřímo, a to navíc na právech soukromoprávní povahy. K argumentaci stěžovatelky případným právem na náhradu škody podle zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci žalobce uvedl, že takový nárok by byl soukromoprávním nárokem vyplývajícím z občanskoprávního odpovědnostního vztahu. Případný spor by tak rozhodovaly civilní soudy, nikoliv soudy správní. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Ke kasační stížnosti se vyjádřil rovněž žalovaný podáním ze dne 7. 4. 2015. Žalovaný se ztotožnil s napadeným usnesením krajského soudu a rovněž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2015, č. j. 1 As 201/2014 – 35, vydaný za obdobného skutkového stavu. Navrhl kasační stížnosti zamítnout.

K vyjádření žalobce ke kasační stížnosti podala stěžovatelka repliku ze dne 22. 4. 2015. V tomto podání se vymezila proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2015, č. j. 1 As 201/2014 – 35. Rozsudek není podle jejího názoru dostatečně odůvodněn, je nepřesvědčivý a nepřezkoumatelný. Stěžovatelka zpochybňuje aplikovatelnost judikatury citované v uvedeném rozsudku, neboť ta vychází podle jejího názoru z odlišného skutkového stavu. V citovaném rozsudku podle stěžovatelky Nejvyšší správní soud uvádí, že banka nemůže být zrušením rozhodnutí dotčena na svých právech, na druhé straně ale připouští, že zrušení licence by mohlo mít na banku vliv. Podle názoru stěžovatelky soud argumentuje nesprávně i tím, že zásada ochrany legitimních očekávání svědčí pouze subjektu, kterému bylo adresováno správní rozhodnutí napadené žalobou, respektive kterému by přímo založilo veřejné právo či povinnost. Podle stěžovatelky jsou však i jiné subjekty oprávněny spoléhat na správnost správního rozhodnutí, proto může být zasaženo i do jejich práva na ochranu legitimních očekávání. Dále stěžovatelka dovodila, že pokud je odepřeno bance účastnit se na řízení jako osoba zúčastněná, je tím zasahováno do jejího práva na soudní ochranu, které je veřejným subjektivním právem. Zdůraznila, že pokud by nebyl poskytnut osobě zúčastněné na řízení stěžovatelkou úvěr, nemohla by jí být udělena ani licence, neboť by nesplňovala podmínku stanovenou § 5 odst. 6 zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon. Stěžovatelka se také vyjádřila k podmínkám podání žaloby ve veřejném zájmu žalobcem, k okolnostem podání žaloby a k podnětu žalovaného žalobci k podání žaloby ve veřejném zájmu. Podaná žaloba podle názoru stěžovatelky narušuje princip presumpce správnosti úředního rozhodnutí a dobré víry ve správnost rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou splnění podmínek řízení. Ověřil, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). Ve včasné podané kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody spadající pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a v řízení o kasační stížnosti je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy věcně projednatelná.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody. Přitom neshledal vady uvedené v ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře již dříve opakovaně vyjádřil k podmínkám pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení (srovnej například rozsudky ze dne 21. 8. 2014, č. j. 7 As 96/2014 – 75, a ze dne 29. 5. 2008, sp. zn. 1 Afs 76/2008 – 248). K získání tohoto postavení je podle § 34 odst. 1 s. ř. s. třeba splnit alespoň jedno ze dvou materiálních kritérií a současně naplnit kritérium formální (tedy výslovně oznámit vůli vykonávat v řízení práva osoby zúčastněné). O naplnění formálního kritéria stěžovatelkou není v projednávané věci sporu. Materiální kritérium může být splněno buď přímým dotčením práv a povinností osoby správním rozhodnutím (respektive nečinností správního orgánu) nebo dotčením těchto práv či povinností zrušením správního rozhodnutí soudem či vydáním soudního rozhodnutí podle návrhu.

Je třeba podotknout, že pokud je v kontextu s. ř. s. zmiňováno „*dotčení práv*“, je těmito právy třeba rozumět veřejná subjektivní práva, neboť právě veřejným subjektivním právům je podle § 2 s. ř. s. poskytována soudní ochrana v řízení před správními soudy (k obdobnému závěru dospěl zdejší soud například též v rozsudku ze dne 14. 7. 2009, č. j. 2 As 44/2009 – 44).

Ve shodě s argumentací již zmiňovaného rozsudku ze dne 22. 1. 2015, č. j. 1 As 201/2014 – 35, je Nejvyšší správní soud i v nyní posuzované věci toho názoru, že stěžovatelka jako subjekt, který poskytl provozovateli fotovoltaické elektrárny úvěr potřebný k získání licence, nemohla být dotčena na svých subjektivních právech rozhodnutím o udělení licence společnosti SOLAR s. r. o. a nemůže tak být na těchto právech dotčena ani rozhodnutím o zrušení této licence. Rozhodnutí o zrušení licence jistě může mít vliv na ekonomickou vazbu stěžovatelky na držitele licence, bude se však vždy jednat o dotčení jejích práv v rovině soukromoprávní. Nemůže-li být stěžovatelka dotčena zrušením žalobou napadeného rozhodnutí o udělení licence na svých veřejných subjektivních právech, protože žádná nemá, nemůže v daném smyslu dojít ani k dotčení jejího legitimního očekávání.

Úvahy stěžovatelky o přezkoumatelnosti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2015, č. j. 1 As 201/2014 – 35, jsou v nynějším řízení nepatřičné. Jistě lze připustit, že závěry rozsudku stěžovatelce nevyhovují, to však není důvod ignorovat závaznost pravomocného soudního rozhodnutí. Pro úplnost je namístě zdůraznit jasnou a přesvědčivou argumentaci zmíněného rozsudku, od které není důvod se v nyní posuzované věci odchýlit. Stěžovatelka ve své replice k vyjádření žalobce odůvodnění citovaného rozsudku dezinterpretuje a směšuje závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem k dotčení veřejných subjektivních práv poskytovatele úvěru se závěry k právům soukromoprávní povahy, vyplývajícím z ekonomických vazeb stěžovatelky na držitele licence.

Dotčení stěžovatelky na jejích veřejných subjektivních právech nemůže být založena ani případným odpovědnostním vztahem státu vůči stěžovatelce podle zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Právo na náhradu škody představuje totiž soukromoprávní nárok i v případě, kdy směřuje vůči státu, jehož

pokračování

odpovědnost může vplývat z porušení nějaké veřejnoprávní povinnosti. Takové právo na náhradu škody může být založeno na právní úpravě ve zvláštním zákoně, který je vůči občanskému zákoníku ve vztah speciality (§ 26 zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci). Ostatně případný nárok na náhradu škody podle citovaného zákona by stěžovatelka musela uplatnit v řízení před civilními soudy, nikoliv před soudy správními (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2005, č. j. Na 12/2005 – 8).

K tvrzení stěžovatelky, že odepřením účastenství v řízení před krajským soudem bylo zasaženo do jejího veřejného subjektivního práva na soudní ochranu, Nejvyšší správní soud znovu připomíná, že v projednávané věci se stěžovatelka domáhá poskytnutí soudní ochrany svého práva soukromoprávní povahy soudy jednajícími ve správním soudnictví, které však k poskytnutí takové ochrany nemají ze zákona pravomoc (srovnej § 2 s. ř. s.). Stěžovatelce nic nebrání domáhat se ochrany svých práv soukromoprávní povahy i před soudy, avšak jen zákonem předvídaným způsobem, tedy v občanskoprávním řízení (viz čl. 36 odst. 4 Listiny základních práv a svobod).

Není možné dále souhlasit ani s argumentací stěžovatelky, že její vstup do řízení je třeba umožnit pro zachování rovnosti účastníků řízení, neboť účastenství stěžovatelky v řízení neumožňuje procesní předpis (jak bylo zdůvodněno výše).

Konečně je třeba dodat, že předmětem řízení o nyní posuzované kasační stížnosti je přezkoumání podmínek pro účastenství stěžovatelky v řízení před krajským soudem. Okolnosti podání žaloby stejně jako splnění podmínek pro podání žaloby ve veřejném zájmu žalobcem, tedy v tomto řízení posuzovány být nemohou.

Lze tedy uzavřít, že kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) nebyl dán. Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost stěžovatelky jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení mezi účastníky rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo žalovanému, protože však náhradu nákladů nežádal, a žádné náklady nevyplývají ani ze spisu, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů žalovanému nepřiznal. Pro úplnost je třeba dodat, že osoba zúčastněná na řízení (SOLAR 6, s. r. o.) by měla právo na náhradu jen těch nákladů, které by jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, uložené jí soudem (§ 60 odst. 5 s. ř. s.). Nic takového se ovšem nestalo a osoba zúčastněná na řízení žádné náklady v posuzované věci nevynaložila. Proto Nejvyšší správní soud o jejích nákladech řízení nerozhodoval.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2015

Mgr. Radovan Havelc
předseda senátu